

Facit

sid 1

1. 6 st. Nordamerika, Sydamerika, Eurasien, Afrika, Australien, Antarktis.
2. 7 st.
3. Europa och Asien. Eurasien.
4. Klimat är hur vädret är på en viss plats och ett visst område under en längre tid.
5. Polarklimat, tempererat klimat, subtropiskt klimat, tropiskt klimat.
6. Det är varmt året om. Man har både regnperioder och torrperioder.
7. Kustklimat har svala somrar och milda vintrar. Inlandsklimat har kalla vintrar och torra, varma somrar.
8. Läraren rättar.

sid 2

1. tundra, tajga, lövskog, stäpp, macchia
2. Det är kallt året om. På sommaren tinar marken bara på ytan. Här växer bara mossor, lavar och gräs.
3. Det är torra lövskogshedar, som blivit kvar sedan boskap gått och betat.
4. Läraren rättar.
5. ex. Jorden är bördig där lövskogen växer.
6. 740 miljoner.
7. Läraren rättar.
8. Läraren rättar.
9. Läraren rättar.
10. Läraren rättar.
11. Läraren rättar.

sid 3

1. Island - 2. Norge - 3. Sverige - 4. Finland
5. Danmark - 6. Irland - 7. Storbritannien
8. Portugal - 9. Spanien - 10. Frankrike
11. Belgien - 12. Nederländerna - 13. Luxemburg
14. Tyskland - 15. Schweiz - 16. Österrike
17. Italien - 18. Polen - 19. Tjeckien
20. Slovakien - 21. Estland - 22. Lettland
23. Litauen - 24. Ryssland - 25. Vitrysland
26. Ukraina - 27. Moldavien - 28. Rumänien
29. Ungern - 30. Bulgarien - 31. Turkiet
32. Grekland - 33. Slovenien - 34. Kroatien
35. Bosnien och Hercegovina - 36. Serbien
37. Montenegro - 38. Albanien - 39. Makedonien
40. Kosovo

sid 4

1. jordskorpan, manteln, yttre kärnan, inre kärnan
2. en jättestor superkontinent i vilken alla kontinenterna satt ihop för längesen.
3. kontinentalplattor
4. Man tror att en ny superkontinent kan ha bildats.
5. Himalaya bildades då den kontinentalplatta som Indien idag ligger på, kolliderade med Asien.
6. lava
7. Läraren rättar.
8. en jättevåg som kan uppstå om det sker en jordbävning på havsbotten.
9. Läraren rättar.
10. Läraren rättar.

sid 5 - Läraren rättar.

sid 6

1. Reykjavik - 2. Bergen - 3. Stavanger - 4. Oslo
5. Århus - 6. Odense - 7. Helsingör - 8. Köpenhamn
9. Stockholm - 10. Vasa - 11. Åbo - 12. Helsingfors
13. Glomma - 14. Mjösa - 15. Kemi älv (Kemijoki)
16. Saima - 17. Limfjorden - 18. Vatnajökull
19. Hekla - 20. Galdhöpiggen - 21. Glittertind
22. Bornholm - 23. Åland - 24. Jylland

sid 7 - Läraren rättar

sid 8

1. Mariehamn - 2. Rønne - 3. Helsinki - 4. Fyn
5. Skagerrak - 6. Kattegatt - 7. Bottenviken
8. Turku - 9. Norra Kvarnen - 10. Nordkap
11. Själland - 12. Keflavik
13. Öröfajökull (2 119 m)

sid 9

1. gräs, buskar, renar
2. 3 000 meter
3. ungefär 70 000 år
4. för ungefär 10 000 år sedan
5. Läraren rättar.
6. När renarna vandrade in i Norden, följde människorna efter.
7. De jagade ren, älg, hjort och vildsvin.
8. De röjde åkrar genom att röja skog. De byggde byar.
9. Läraren rättar.

sid 10

1. Norden är stort och Golfströmmen påverkar en del av Norden.
2. Golfströmmen gör så att Norden får ett mildt klimat.
3. Inlandsklimat har varma somrar och kalla vintrar.
4. Kustklimat har svala somrar och milda vintrar.
5. Läraren rättar.
6. Ex. att arbeta i bank, affär, kontor eller restaurang, att köra lastbil eller buss, att arbeta inom skola och vård.
7. alla arbeten inom skola och vård.
8. bilar, flygplan, cyklar, hammare, sågar, kastruller, matbestick
9. Norge och Danmark

sid 11

1. svenska, danska och norska
2. svenska, danska, norska, isländska och färöiska.
3. De förnyar inte sitt språk med låneord. Istället hittar man på egna isländska ord till nya saker.
4. grönländska
5. Läraren rättar.
6. Läraren rättar.
7. De samarbetar om en gemensam arbetsmarknad, fritt resande inom Norden, forskning, miljöarbete, kultur och utbildning.
8. Här träffas politiker från Nordens alla länder. De åtta vingpennorna symboliserar de fem nordiska länderna och de tre självstyrande områdena.
9. Läraren rättar.
10. Man kan brevväxla med varandra och skicka e-post till varandra.

sid 12

1. Sverige
2. Island
3. Danmark
4. Sverige
5. Danmark
6. euro
7. nynorsk, bokmål, samiska
8. samiska, jiddisch, meänkieli, finska, romani
9. Läraren rättar.

sid 13

1. Läraren rättar.
2. Sverige, Norge, Finland, Ryssland
3. Sápmi
4. Norge
5. De var först med att bo i ett landområde innan några andra människor kom dit.
6. ex. snöskotrar, helikoptrar och mobiltelefoner.

sid 14

Karta

- 1 STOCKHOLM - 2 GÖTEBORG - 3 MALMÖ
- 4 UPPSALA - 5 UMEÅ - 6 ÖLAND - 7 GOTLAND
- 8 VÄNERN - 9 VÄTTERN

Frågor

1. Läraren rättar.
2. Sverige är ett långt land. I norr kan vintrarna vara kalla. I söder är vintrarna milda.

sid 15

1. ex. I norr finns barrskogar och fjällområden. I söder finns mer lövskogar, slätter och åkermark.
2. skogen, odlingsbar mark, vattnet och berggrunden
3. Vattnet ger oss fisket, möjligheter till transport, samt att vatten från älvarna kan ge oss vattenkraft.
4. ex. Volvobilar, möbler från IKEA, glas, mobiltelefoner, flygplan.
5. jäst fisk på burk.
6. Läraren rättar.
7. Nusnäs - tillverkning av dalahästar, Gränna - tillverkning av polkagrisar, Jukkasjärvi - varje år byggs ett ishotell, Visby - en ringmur går runt staden, Liseberg - nöjesfält i Göteborg

sid 16

Karta

- 1 KÖPENHAMN - 2 ODENSE - 3 HELSINGÖR
- 4 ÅRHUS - 5 ÅLBORG - 6 ESBJERG
- 7 SJÄLLAND - 8 FYN - 9 JYLLAND

Frågor

1. Själland, Fyn, Lolland, Falster och Bornholm.
2. Jylland
3. Öresundsbron
4. Grönland och Färöarna

sid 17

1. Det finns både långa sandstränder och branta kalkstensklippor.
2. vita kritklippor
3. berggrunden - cementtillverkning, olje- och gasbörning, vatten - fiske, jordbruksmark - tillverkning av smör, ost, grädde, korv och bacon
4. Läraren rättar.
5. smör, ost, grädde, korv och bacon
6. torsk, spätta, sill och räkor
7. Tuborg och Carlsberg
8. Legotillverkning och Legoland
9. cement, Tuborg, bacon, räkor, öl, möbler, grädde, ost, lego, smör, korv

sid 18 - Läraren berättar.

sid 19

1. FÄRÖARNA - Namnet betyder Fåröarna, Här har man självstyre, Huvudstaden heter Thorshavn, Ögruppen ligger mellan Island och Skottland, Fårskötsel är en viktig näring, Man tillhör konungariket Danmark, Ögruppen består av 18 öar.

GRÖNLAND - Det är världens största ö, Här har man självstyre, 80 procent av markytan är täckt av is, Ön hör egentligen till Nordamerika, Huvudstaden heter Nuuk, Förr bodde det bara inuiter på ön, Man tillhör konungariket Danmark, Säl- och valfångst är viktiga näringar.

2. Där är klimatet mildare.
3. handel, skatter, lagar
4. färinger
5. Landskapet är kargt med branta klippor, gräsklädda kullar och lite skog.
6. skidfärder, hundspannkörning, fjällvandring och båtkryssningar

sid 20

Karta

- 1 OSLO - 2 STAVANGER - 3 BERGEN
- 4 TRONDHEIM - 5 GALDHÖPIGGEN
- 6 GLITTERTIND - 7 GLOMMA - 8 MJÖSA
- 9 NORSKA HAVET

Frågor

1. fjordar
2. Inlandsisens tunga is har gröpt ut fjordarna.
3. Den varma Golfströmmen gör att hamnarna är isfria.

sid 21

1. Skanderna
2. ex. olja, gas, havet
3. utanför ögruppen Lofoten
4. ex. Kusten har många fjordar.
5. ex. bilfärjor, broar
6. Läraren rättar.
7. Grieg - tonsättare, Munch - konstnär, Amundsen - först att nå fram till Sydpolen, Heyerdahl - upptäcktsresande till havs
8. Nationaldag - sjuttonde maj, Karl Johan - huvudgata i Oslo, Holmenkollen - skidsportanläggning, Galdhøpiggen - Norges högsta berg, Statfjord - oljefält ute i Nordsjön

sid 22

Karta

- 1 HELSINGFORS - 2 ÅBO - 3 BJÖRNEBORG
- 4 TAMMERFORS - 5 ULEÅBORG - 6 VASA
- 7 SAIMEN - 8 FINSKA VIKEN - 9 ÅLAND

Frågor

1. Läraren rättar.
2. Saima
3. De har bildats när inlandsisen gröpte ur

sid 23

1. sågverk, pappersmassafabriker
2. I berggrunden finns gott om malmer som innehåller metaller.
3. ex. Helsinki på finska, grundades av Gustav Vasa, ligger vid Finska viken, domkyrkan är ett populärt turistmål.
4. Läraren rättar.
5. Läraren rättar.
6. Sibelius - finsk kompositör, Nokia - mobiltelefon, Mumintrollen - skapades av Tove Jansson, Sauna - bastu på finska, Turku - Åbo på finska, Jultomten - bor i Rovaniemi, Outokumpu - guldgruva

sid 24

1. Åland består av både berg, klippor och ängar. Här finns även en del furuskog.
2. Mariehamn
3. egna lagar
4. lagtinget
5. utrikespolitik
6. euro
7. färjetrafiken, turismen och försäljning av olika fiskeprodukter.
8. paddling, cykling, segling, långfärdsskridsko-åkning

sid 25

Karta

- 1 REYKJAVIK - 2 KEFLAVIK - 3 AKUREYRI
- 4 SELFOSS - 5 HEKLA - 6 VATNAJÖKULL
- 7 SURTSEY - 8 ATLANTEN

Frågor

1. Stora askmoln kan störa flygtrafiken.
2. Läraren rättar.

sid 26

1. Det är en varm källa. Om vattnet blir tillräckligt hett kan det spruta rakt upp i luften som en fontän.
2. Läraren rättar.
3. Det beror på att långa fjordar skär långt in i landet.
4. Man använder sitt heta vatten, som då görs om till elektricitet.
5. Den är stark och uthållig. Den är bara 145 cm i mankhöjd. Den har en extra gångart som kallas för tölt.
6. tölt, vulkan, republik, islandshäst, gejsjer, alltinget, Reykjavik, aluminium, torsk, Surtsey

sid 27

1. Polen
2. Estland
3. Estland
4. Polen
5. Riga
6. kroon
7. litauiska, ryska
8. Warszawa
9. Läraren rättar

sid 28

1. Estland, Lettland, Litauen och Polen
2. Estland, Lettland, Litauen
3. Det är ett litet avskilt område av ett större land.
4. Sverige är något större till ytan. Men i Polen bor det fyra gånger så mycket människor.
5. Tyskland, Tjeckien, Slovakien, Ukraina, Vitryssland, Litauen, Ryssland
6. Sovjetunionen
7. år 1991
8. Solidaritet (Solidarnosc)
9. De kommer dels från avloppsvatten, men även med regnvatten som för med sig gödning, trafikavgaser och industriutsläpp.
10. Man bestämmer tillsammans regler om utsläpp och förbud mot giftiga ämnen.

sid 29

Karta

- 1 TALLINN - 2 PÄRNU - 3 TARTU - 4 NARVA
- 5 PEIPSI JÄRV - 6 FINSKA VIKEN
- 7 ÖSTERSJÖN - 8 HIIUMAA - 9 SAAREMAA

Frågor

1. skogen
2. eldningsolja
3. Det är en stor arena som rymmer upp till 200 000 människor. Den används bland annat till sångarfestivaler.

sid 30

Karta

- 1 RIGA - 2 VENTSPILS - 3 LIEPAJA
- 4 DAUGAVPILS - 5 GAIZINA - 6 RIGABUKTEN
- 7 ÖSTERSJÖN

Frågor

1. svarta storkar
2. Man har börjat rena allt vatten innan det släpps ut i havet.
3. Det är bärnsten som bildats av stelnad kåda.

sid 31

Karta

- 1 VILNIUS - 2 BERNOTAI - 3 KAUNAS - 4 SIAULIA
- 5 KLAIPEDA - 6 JOUZAPINE - 7 ÖSTERSJÖN

sid 31 forts

Frågor

1. jordbruk, fiske, textilindustri, tillverkning av bildskärmar
2. Det är Europas exakta mittpunkt.
3. Kullen är täckt av mer än 100 000 kors till minne av döda eller försvunna personer.

sid 32

Karta

- 1 WARSZAWA - 2 KRAKOW - 3 KATOWICE
- 4 POZNAN - 5 SZCZECIN - 6 GDANSK
- 7 WISLA - 8 ODER - 9 ÖSTERSJÖN

Frågor

1. Warszawa
2. visenter och vildhästar
3. Läraren rättar.

sid 33

1. En ung bergskedja är spetsigare än en äldre. Den unga bergskedjan har inte hunnit slitas ner (eroderat) så mycket som en gammal bergskedja har gjort.
2. Vulkanen kan få nya utbrott.
3. lava
4. krater
5. Vesuvius
6. Läraren rättar.
7. Läraren rättar.

sid 34

1. Skanderna
2. Uralbergen
3. Kaukasus
4. Karpaterna
5. Alperna
6. Pyrenéerna
7. Apenninerna

1. kraterrör, 2. krater, 3. aska, 4. stenar
5. giftiga gaser, 6. lava, 7. sidokrater
8. magma

sid 35

1. Tyskland
2. Nederländerna
3. Frankrike
4. Storbritannien, Nederländerna, Belgien
5. Storbritannien
6. Lastbåtar fraktar varor på floderna.
7. Det består till stor del av uppodlad mark och betesmark.
8. Alperna, Pyrenéerna
9. Tyskland
10. De första fabrikerna växte då upp i städerna och de behövde gott om arbetskraft.
11. Läraren rättar.

sid 36

Karta

- 1 LONDON - 2 BIRMINGHAM - 3 CARDIFF
- 4 LIVERPOOL - 5 MANCHESTER
- 6 GLASGOW - 7 EDINBURGH - 8 BELFAST
- 9 THEMSEN

Fakta om Storbritannien

Läraren rättar.

sid 37

Karta

- 1 DUBLIN - 2 CORK - 3 LIMERICK
- 4 TIPPERARY - 5 SHANNON
- 6 CARRANTUOHILL - 7 IRLÄNDSKA SJÖN
- 8 ATLANTEN

Frågor

1. Landskapet är skinande grönt och det beror kanske på att det regnar ofta och att vintrarna är milda.
2. datorer och datorutrustning
3. De brygger ett berömt öl, samt ger ut årsboken Guinness Rekordbok.

sid 38

Karta

- 1 PARIS - 2 MARSEILLE - 3 LYON
- 4 BORDEAUX - 5 MEDEHAVET
- 6 BISCAYABUKTEN - 7 ENGELSKA KANALEN - 8 SEINE - 9 LOIRE - 10 RHONE

Frågor

1. Läraren rättar.
2. Renault, Citroen, Peugeot
3. När över 80 miljoner turister gör av med pengar på hotell, restauranger, turist-anläggningar och i butikerna ger det arbete och inkomster åt många.

sid 39

Karta

- 1 AMSTERDAM - 2 ROTTERDAM - 3 HAAG
- 4 UTRECHT - 5 GRONINGEN - 6 LEK
- 7 WAAL - 8 MAAS - 9 IJSELMEER
- 10 NORDSJÖN

Frågor

Para ihop -

Amsterdam - känd för diamanthandel,
Rotterdam - här finns världens största hamn,
Haag - här finns landets parlament och regering,
Edamer - välkänd ostsart

2. Läraren rättar.

sid 40

Karta

- 1 BRYSSEL - 2 LIEGE - 3 ANTWERPEN
- 4 NAMUR - 5 OOSTENDE - 6 BRUGGE
- 7 NORDSJÖN

sid 40 forts

Frågor

1. bilar, vapen, frukt, grönsaker, diamanter
 2. Flandern - nederländska, Vallonien - franska
 3. nederländska, franska, tyska.
- Läraren rättar.

sid 41

Karta

- 1 BERLIN - 2 HAMBURG - 3 MÜNCHEN
- 4 DORTMUND - 5 FRANKFURT
- 6 STUTTGART - 7 ELBE - 8 RHEN
- 9 DONAU

Frågor

1. bilar, tåg, elektriska apparater, läkemedel, öl och vin
2. BMW, Audi, Opel, Porsche, Volkswagen
3. Det var en mur som delade staden Berlin i två delar, Västberlin och Östberlin. Även Tyskland var delat i två delar. Berlinmuren splittrade många familjer. År 1989 revs muren och år 1990 återförenades Tyskland.

sid 42

1. Östersjön
2. Medelhavet
3. Svarta havet
4. Ishavet
5. Nordsjön
6. Atlanten
7. Läraren rättar.
8. Läraren rättar
9. Rhone, Volga, Wisla, Dnepr, Donau, Elbe, Rhen

sid 43

1. Tjeckien
2. Liechtenstein
3. Ungern
4. Liechtenstein
5. Schweiz och Liechtenstein.
6. Det är skadligt för människor, djur och natur.
7. Bergskedjan har spetsiga toppar.
8. Wien, Bratislava och Budapest
9. Skidbackar lockar mängder av turister.
10. Alla sex länderna
11. spannmål, frukt, grönsaker, vin, öl, ost och choklad

sid 44

Karta

- 1 WIEN - 2 INNSBRUCK - 3 SALZBURG
- 4 LINZ - 5 KLAGENFURT - 6 GRAZ
- 7 GROSS GLOCKNER - 8 DONAU

Frågor

1. åkermark, berggrund, skog
2. De har breda tak och stora övervåningar. Balkongerna är fyllda med blommor.
3. Läraren rättar.

Boken om Europas geografi - Arbetsboken - Tengnäs Läromedel art 474

sid 45

Karta

1 BERN - 2 ZÜRICH - 3 BASEL - 4 GENÈVE
5 LAUSANNE - 6 GENÈVESJÖN - 7 RHEN
8 MATTERHORN - 9 MONTE ROSA

Frågor

1. ost och choklad
2. Det skapar många arbetstillfällen på hotell, restauranger och skidanläggningar.
3. Läraren rättar.

sid 46

Tjeckiens karta

1 PRAG - 2 OSTRAVA - 3 BRNO - 4 PLZEN
5 KARLOVY VARY - 6 LABE (ELBE)
7 VLATAVA (MOLDAU) - 8 MORAVA

Slovariens karta

1 BRATISLAVA - 2 KOSICE
3 BANSKA BYSTRYCA - 4 ZILINA - 5 DONAU
6 VAH - 7 TATRA

sid 47

Karta

1 BUDAPEST - 2 MISKOLC - 3 DEBRECEN
4 SZEGED - 5 PÉCS - 6 GYÖR
7 BALATONSJÖN - 8 DONAU

Frågor

1. Det är en råvara av vilken man tillverkar aluminium.
2. Den består av de båda städerna Buda och Pest. Här finns ett vackert parlamentshus. Staden har flera badanläggningar som kallas för termalbad.
3. Läraren rättar.

sid 48

flyg - *fördelar* - det går snabbt, man kan frakta varor långa sträckor

- *nackdelar* - det är dyrt, det finns inte så mycket lastutrymme, det släpper ut koldioxid och andra föroreningar

- *lämpliga varor* - snittblommor, frukt, grönsaker, smycken

tåg - *fördelar* - det går snabbt, sällan några olyckor, det tar stor last, miljövänligt

- *nackdelar* - det kan inte nå alla platser som inte har järnväg

- *lämpliga varor* - trästockar, järnmalm

lastbil - *fördelar* - det behövs inga omlastningar, den kör hela vägen fram dit varorna ska

- *nackdelar* - det släpper ut koldioxid och andra föroreningar

lämpliga varor - livsmedel, trävaror

båt - *fördelar* - man kan lasta stora och tunga varor, fartyg rymmer mycket last

- *nackdelar* - det tar lång tid, risk för oljeutsläpp
- *lämpliga varor* - olja, spannmål, järn, bilar

sid 48 forts

2. att sälja varor till andra länder
3. att köpa varor från andra länder
4. Läraren rättar.

sid 49

1. Ryssland
2. Moldavien
3. Ryssland
4. Det är världens största land.
5. Många unga människor flyttar till andra länder i Europa för att få jobb.
6. ex. De kan arbeta på restauranger, hotell och turistanläggningar.
7. i långa rör (pipelines)
8. tundra - marken tinar bara på ytan, tajga - här växer olika slags barrträd, slätt - en torr slätt där det växer gräs och låga buskar, lövskog - här växer det lövträd som har gröna blad

sid 50

Karta

1 MOSKVA - 2 SANKT PETERSBURG
3 MURMANSK - 4 SAMARA - 5 ROSTOV
6 VOLGA - 7 SVARTA HAVET
8 KASPISKA HAVET - 9 URALBERGEN
10 KAUKASUS

Frågor

1. tundra
2. tajga
3. Volga
4. berggrund (olja, gas, kol, järn, koppar, tenn, guld), vatten, skog
5. Läraren rättar.

sid 51

Karta

1 MINSK - 2 VITSEBSK - 3 MAHILJOU
4 HOMEL - 5 BREST - 6 DAUGAVA - 7 DNEPR

Frågor

1. Man använder torv till att elda med.
2. ex. Vitrysslands nationaldjur, släkt med bisonoxar
3. Man tror att antingen kommer det av ordet *balato* som betyder träsk, eller av att folket förr ofta gick klädda i vita kläder.

sid 52

Karta

1 KIEV - 2 ODESSA - 3 JALTA - 4 POLTAVA
5 CHARKIV - 6 DONETSK - 7 KRIM - 8 DNEPR
9 SVARTA HAVET

Frågor

1. bördig jord, berggrund (järn, kol),
2. ortodox kristendom
3. Många människor dog eller skadades av radioaktiv strålning. Stora områden runt Tjernobyl är fortfarande obrukbar då det fortfarande finns strålning i naturen.

sid 53

Karta

- 1 BUKAREST - 2 TIMISOARA - 3 BRASOV
- 4 GALATI - 5 CONSTANTA - 6 DONAU
- 7 SVARTA HAVET

Frågor

1. häger, pelikan, stortrapp
2. Läraren rättar.
3. Läraren rättar.

sid 54

Karta

- 1 SOFIA - 2 PLOVDIV - 3 VARNA
- 4 BURGAS - 5 KAZANLAK - 6 MUSALA
- 7 SVARTA HAVET

Frågor

1. bördig jord, sandstränder (turism)
2. vete, majs, vindruvor, sockerbeter, rosor
3. ex. Här odlas rosor för parfymtillverkning. Över 80% av världens rosenolja framställs här.

sid 55

1. ex. solen ger energi åt växter, solen värmer jorden, olja är lagrad solenergi, elektricitet kan vara energi från ett vattenkraftverk, där vattnet lyfts med hjälp av solenergi.
2. Vattnets kretslopp fungerar med solenergi som en motor. Det är solenergi som lyfter vattnet från havet upp i bergen.
3. *Förnybara energikällor* - vindkraft, solenergi, vågkraft, tidvattenkraft, vattenkraft
Icke förnybara energikällor - naturgas, olja, kol, uran

sid 56

1. Läraren rättar.
2. olja, kol och gas
3. De har bildats under lång tid av döda växter och djur som pressats samman i jordskorpan.
4. När man eldar med fossila bränslen sker utsläpp av giftiga ämnen som t.ex. svavel. Svavel försurar naturen. Även koldioxid släpps ut som gör att klimatet blir varmare vilket inte är bra.
5. Läraren rättar.

sid 57

1. Italien
2. Italien
3. Spanien
4. Spanien
5. Somrarna är mycket varma och torra, medan vintrarna är milda och fuktiga.
6. Det är stora buskedar som har bildats av att människorna röjde skogar och sedan lätt får och getter gå och beta på hedarna.
7. Många människor försörjer sig på turismen genom att arbeta på hotell, restauranger och i affärer.

sid 57 forts

8. Aten - Grekland,
- Barcelona - Spanien,
- Rom - Italien,
- Venedig - Italien,
- Lissabon - Portugal

sid 58

Karta

- 1 LISSABON - 2 PORTO - 3 COIMBRA
- 4 BRAGA - 5 DUORO - 6 TEJO
- 7 ATLANTEN - 8 ALGARVE

Frågor

1. Vasco da Gama-bron
2. svärdfisk, tonfisk, sardiner
3. vinkorkar, golv, skosulor
4. ifrån staden Porto som på romartiden hette Portus Cale
5. Bartholomeo Diaz, Vasco da Gama, Ferdinand, Magellan

sid 59

Karta

- 1 MADRID - 2 BARCELONA - 3 VALENCIA
- 4 SEVILLA - 5 MALAGA - 6 ZARAGOZA
- 7 MALLORCA - 8 MEDELHAVET

Frågor

1. Den som vid en tjurfäktning håller i det röda skynket
2. Barcelona. Det är en katedral som man fortfarande håller på att bygga.
3. ex. Barcelona, Granada, Mallorca, Ibiza, Kanarieöarna
4. apelsiner, citroner, persikor

sid 60

Karta

- 1 ROM - 2 TURIN - 3 MILANO - 4 VENEDIG
- 5 FLORENS - 6 NEAPEL - 7 PO - 8 SICILIEN
- 9 SARDINIEN

Frågor

1. frukt, grönsaker, pasta, ost och vin
2. Från början var pizza fattigmansmat för fiskare från Neapeltrakten.
3. Därför att tornet står på mjuk lermark.
4. Läraren rättar.

sid 61

Karta

- 1 ATEN - 2 THESSALONIKI - 3 PATRAS
- 4 OLYMPIA - 5 PELOPONNESOS - 6 KORFU
- 7 KRETA - 8 EGEISKA HAVET - 9 OLYMPOS

Frågor

1. folkstyre
2. vin, citrusfrukter, oliver, olivolja
3. löpning, längdhopp, spjutkastning, brottning, diskuskastning
4. Läraren rättar.

sid 62

Karta Kroatien

1 ZAGREB - 2 SPLIT - 3 RIJEKA

4 DUBROVNIK - 5 ZADAR - 6 ISTRIEN

7 ADRIATISKA HAVET

Karta Slovenien

1 LJUBLJANA - 2 KRANJ - 3 CELJE

4 MARIBOR - 5 POSTOJNA - 6 LIPICA

7 TRIGLAV - 8 SAVA

sid 63

Karta Serbien

1 BELGRAD - 2 NOVI SAD - 3 NIS

4 DONAU - 5 MORAVA

6 SAVA

Karta Bosnien och Hercegovina

1 SARAJEVO - 2 BANJA LUKA - 3 TUZLA

4 ZENICA - 5 MOSTAR - 6 MAGLIC

7 ADRIATISKA HAVET

sid 64

1. Europeiska unionen.

2. Därför att man var trötta på krig och ville ha en varaktig fred i Europa.

3. år 1995

4. Bryssel

5. euro.

6. Läraren rättar.

7. Cypern, Irland, Storbritannien, Portugal, Spanien, Frankrike, Belgien, Nederländerna, Luxemburg, Tyskland, Italien, Malta, Österrike, Danmark, Sverige, Finland, Estland, Lettland, Litauen, Polen, Tjeckien, Slovakien, Ungern, Slovenien, Kroatien, Rumänien, Grekland, Bulgarien